

วันดี แสนประสิทธิ์ 2552: ชูกิจสวนกล้วยน้ำว้า อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจการเกษตร) สาขาธุรกิจการเกษตร ภาควิชา
เศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศาสตราจารย์
โสภณ ทองปาน, Ph.D. 75 หน้า

กล้วยน้ำว้าเป็นผลไม้ที่รู้จักกันดี เป็นที่นิยมและหาซื้อได้ง่ายตลอดปี ใช้เลี้ยงทารกและ
แปรรูปในลักษณะต่างๆ เนื้อที่ปลูกกล้วยทั่วประเทศช่วง พ.ศ. 2543-47 อยู่ระหว่างประมาณ 6-8
แสนไร่มีแนวโน้มลดลงหรือประมาณหกแสนไร่ในปี 2547 จังหวัดที่มีเนื้อที่และผลผลิตมากที่สุด
คือ พิษณุโลกมีเนื้อที่ประมาณสองหมื่นไร่และผลผลิตประมาณแปดหมื่นตันมีแนวโน้มลดลง
เช่นกันจึงสนใจที่จะศึกษาถึงรายรับจากการปลูกกล้วยในจังหวัดนี้ มีชื่อเรื่องคุณภาพกล้วยน้ำว้า
และการทำกล้วยตาก โดยเก็บข้อมูลจากเกษตรกรตัวอย่าง 60 ครอบครัวในอำเภอบางระกำ เก็บข้อมูล
ในต้นปี 2551 สอบถามผลผลิตและรายรับของปี 2550

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า เกษตรกรตัวอย่างมีสวนกล้วยเฉลี่ย 12.98 ไร่ อายุสวนโดยเฉลี่ย
หกปี ตัดผลปีละครั้ง แต่ละสวนตัดได้ทุก 20 วันหรือปีละ 18 ครั้ง ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 1,600
กิโลกรัมต่อไร่ หรือ 181 เครือ มีผลผลิตจำหน่ายตลอดปีแต่มากที่สุดในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม
ราคาจำหน่ายที่สวนอยู่ระหว่าง 2.00-5.00 บาทต่อกิโลกรัม ช่วงที่ราคาต่ำที่สุดคือ ช่วงที่ผลผลิต
ออกมาก รายรับจากการขายกล้วยขึ้นกับปริมาณกล้วยที่ตัดขาย และช่วงที่ต้องตัดกล้วย การวิเคราะห์
เพื่ออธิบายความเปลี่ยนแปลงปริมาณกล้วยที่ตัดในเนื้อที่ 1 ไร่ ในรอบปี ประมาณว่าร้อยละ 77
อธิบายได้ด้วย ขนาดสวน อายุสวน ไม้ที่ใส่ จำนวนหน่อต่อกอ และจำนวนต้นที่ให้ผลในปีนั้น
ซึ่งถ้ามีมากต้นผลผลิตก็จะต่ำ รายได้ต่อไร่จากการขายกล้วยประมาณ 6,000 บาท หรือรายรับทั้ง
สวนจะตกปีละ 78,000 บาทซึ่งไม่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับพืชอื่น แต่เจ้าของสวนก็พอใจเพราะปลูก
คราวหนึ่งอย่างน้อยตัดเครือได้ถึงสิบปี

ผลจากการศึกษามีทั้งแนะนำว่าเกษตรกรสามารถเพิ่มรายรับโดยการคัดหน่อที่ไม่สมบูรณ์
ทิ้งและพยายามทำให้กล้วยออกสู่ตลาดในช่วงกรกฎาคม - กันยายน